

PROVA D'ACCÉS A LES ENSENYANCES PROFESSIONALS DE MÚSICA

Assignatura: HISTÒRIA DE LA MÚSICA

CURS SISÉ

B) PROVA DE CONEIXEMENTS TEORICOPRÀCTICS D'HISTÒRIA DE LA MÚSICA

CONTINGUTS

1) L'ESTUDI DE LA MÚSICA

Definició de Musicologia i Etnomusicologia. Àmbits de recerca i tipologia de l'aproximació a l'estudi de la música que realitzen, respectivament. Músiques de tradició no occidental.

2) L'ORIGEN DE LA MÚSICA I EL SEU DESENVOLUPAMENT EN LA PREHISTÒRIA

Hipòtesis sobre els orígens de la música. L'artista com a mag i sacerdot. Funció de la música en la prehistòria. Organologia prehistòrica.

3) LA MÚSICA EN LES TRADICIONS HEL·LÈNICA I HEBREA

Instruments musicals en l'antiga Palestina. Referències musicals en els textos sagrats. Els tres estils de cant: salmòdia, lectio i himnòdia. Pensament musical grec: concepció ètica (ethos), concepció metafísica-cosmològica (tetraktys i harmonia de les esferes) i concepció hedonista. El sistema musical grec: tipologia i nomenclatura dels tetracords. Instruments en l'antiga Grècia.

4) LA MONODIA MEDIEVAL

Influència de la música hebrea i grega. Les litúrgies cristianes primitives: tipologies de cant litúrgic cristià primitiu (cantil·lació, salmòdia, himnòdia, iubilus), tipologies de litúrgies pregregorianes (romana, ambrosiana, gal·licana, hispànica, cèltica, africana). El cant gregorià: característiques generals, sorgiment, tipologies de cants. L'any litúrgic, la litúrgia de les hores (oficis) i les parts de la missa (ordinari-propi i antifonal-responsorial).

El sistema modal medieval: elements i modes eclesiàstics. La notació musical medieval: adiaستمàtica i diastemàtica, sistema guidonià, notació neumàtica i notació quadrada (notes simples i neumes simples). La solmització. Pensament musical medieval: Sant Agustí, Boeci, Sant Isidor, Guido d'Arezzo.

El moviment trobadoresc: característiques musicals, gèneres de cançons (cansó, alba, pastorel·la, sirventès, tensó, planh). Trobers i Minnesinger (gèneres de cançó, cançó narrativa i cançó de dansa). Instruments musicals medievals. La cançó en Al-Àndalus (nuba, moaixakha i zàjal). La cançó profana en els regnes cristians ibèrics: cançó trobadoresca i cantigues galaicoportugueses.

5) EL SORGIMENT DE LA POLIFONIA

Tècniques d'ampliació del repertori gregorià (trops i seqüències). L'organum primitiu. La polifonia aquitana. L'escola de Notre Dame: Léonin i Pérotin, organum modern, motet i conductus. El pas de l'Ars antiqua a l'Ars nova. Gèneres musicals de final de l'Edat mitjana: motet isorrítmic, cançó polifònica (ballade, rondeau, virelai), missa polifònica. El Trecento italià. Ars subtilior. Teoria dels modes rítmics. Notació: característiques escriptura, figures (longa, brevis, semibrevis, mínima), tempus i prolatio.

6) EL RENAIXEMENT

Humanisme, antropocentrisme, recuperació de l'antiguitat clàssica. La situació política a Europa i els cismes religiosos (Reforma i Contrareforma). Les quatre generacions de músics franc-flamencs. El mecenatge musical: església i aristocràcia. Músics de capella (cantors, organistes, ministrils i mestres de capella), músics de cort i músics de ciutat. Els instruments musicals del Renaixement: organologia i constructors d'instruments. Copistes i impremta. Notació mensural.

Tactus aequalis i tactus inequalis. Tabulatures. Relació entre la música vocal i la música instrumental. El motet renaixentista. Les formes autòctones territorials: frottola, villancet i romanç. El madrigal. La missa polifònica. La música instrumental renaixentista. Pensament musical renaixentista: Zarlino, Galilei. Les noves consonàncies: intervals de tercera i sisena. Concepció ètica, metafísica-cosmològica i hedonista de la música.

7) EL BARROC

Monteverdi. El sorgiment de l'òpera: intermezzi, Camerata Fiorentina, Peri. Situació política a Europa: monarquies absolutistes, acadèmies reals, aparició de la burgesia. Capelles eclesiàstiques, capelles aristocràtiques. Instruments barrocs. Castrats. Divulgació de l'òpera a Europa: tragédie lyrique, singspiel i sarsuela. Gèneres musicals barrocs: concert, sonata, tocata, oratori, passió i suite. El baix continu. Estil francès, estil italià. Diapasó de la música litúrgica i de la música de cambra. Aportacions barroques a l'escriptura: alteracions, dinàmiques, indicacions de tempo. Articulació i ornamentació. Concepció ètica, concepció metafísica-cosmològica i concepció hedonista de la música. Teoria dels afectes. Retòrica musical. L'última generació barroca: Couperin, Vivaldi, Telemann, Rameau, Bach, Scarlatti i Händel.

EXERCICI D'EXAMEN

1) Part 1

Desenrotllament d'un tema del currículum o d'una part, adequada al nivell de primer curs de l'assignatura d'Història de la Música dels ensenyaments professionals de Música.

2) Part 2

Exercici d'audició comentada, contextualitzant l'obra o fragment dins del moment històric, a través d'un comentari escrit, detallant els aspectes estètics i històrics rellevants, adequat al nivell de primer curs de l'assignatura d'Història de la Música d'ensenyaments professionals de Música.

La persona candidata comptarà, en ambdues parts, amb dues propostes diferents i n'haurà de triar una, en cada cas, per al seu desenvolupament. El temps estimat per a la realització de l'exercici és de 90 minuts. Tot i això, el tribunal indicarà exactament el temps disponible en el moment de la prova.

CRITERIS D'AVUACIÓ

1_ Identificar a través de l'audició obres de diferents èpoques i descriure els seus trets més característics. Aquest criteri avalua la capacitat de l'alumnat per a captar el gènere, l'estructura formal i els trets estilístics més importants de les obres escoltades.

2_ Identificar a través de l'audició i l'anàlisi d'obres de diferents èpoques i estils, els trets essencials dels diferents períodes històrics. Mitjançant aquest criteri s'avaluen els coneixements de l'alumnat respecte a la distinció dels diferents estils i les seves peculiaritats.

3_ Realitzar un comentari crític a partir de l'audició d'una obra determinada. Aquest criteri tracta d'avaluar la capacitat de l'alumnat per a valorar un fet musical concret des d'una perspectiva personal.

4_ Per mitjà de l'audició i l'anàlisi, situar cronològicament i comparar obres musicals de similars característiques, que siguin representatives dels principals estils o escoles, assenyalant semblances o diferències entre ells. Mitjançant aquest criteri d'avaluació es pretén comprovar si

l'alumnat identifica i situa cronològicament els diferents períodes de la història de la música, així com si distingeix les seues característiques principals.

5_ Interrelacionar la història de la música amb d'altres aspectes de la cultura i el pensament. Mitjançant aquest criteri es pretén avaluar l'evolució del pensament crític de l'alumnat referent a la seua capacitat de valoració de les diferents etapes de la història de la música, dins del context social i cultural en què es van produir.

6_ Identificar les circumstàncies de tota mena que puguin incidir en el desenvolupament evolutiu de les diferents èpoques, estils o autors més representatius de la història de la música. Amb aquest criteri es pretén avaluar la capacitat de l'alumnat per a analitzar la complexitat de circumstàncies i interessos que, per la seua importància, determinen el posterior desenvolupament d'una època, un estil o un autor determinat.

CRITERIS DE QUALIFICACIÓ

Els resultats de la part d'Història de la Música s'expressaran de 0 a 10. La nota numèrica resultarà de la suma de les dues parts de la prova.

- Part 1: 50%
- Part 2: 50%

TEXTOS RECOMANATS

Bibliografia bàsica

Grout, Donald J. & Palisca, Claude V. (2001). Historia de la música occidental. Madrid: Alianza Editorial.

Michels, Ulrich (2002). Atlas de música. Madrid: Alianza Editorial.

Rodríguez Suso, Carmen (2002). Prontuario de musicología: música, sonido, sociedad. Barcelona: Clivis Publicacions.

Bibliografia complementària

Col·lecció "Historia de la música", volums 1-12. Turner Música.

Col·lecció "Historia de la música española". Alianza Editorial.

Col·lecció "Antología de la Música". Akal Editorial.

DDAA. (2001). The New Grove Dictionary of Music and Musicians. Oxford University Press.